

Toezichtkader (toezichtvisie en toetsingskader)

Toezichtkader raad van toezicht SWV VO 30 06

De (wettelijke) basis voor het toezicht op het samenwerkingsverband is gelegen in de Wet op de Expertisecentra, de Wet op het voortgezet onderwijs en de Code Goed Toezicht. Wij zijn gehouden aan de principes, zoals benoemd in de Code Goed Toezicht en spreken elkaar aan op de naleving hiervan. Naast deze (wettelijke) basis dient de raad van toezicht een eigen toezichtvisie en toetsingskader op te stellen, die daarmee als geheel het toezichtkader vormen.

Visie van de raad van toezicht SWV VO 30 06 (toezichtvisie)

Alles wat wordt vastgelegd in het kader van Governance kan al gauw het karakter van reglementen en protocollen krijgen. Daar waar het gaat om de visie van waaruit de raad van toezicht wil werken, zijn gedeelde principes de basis en reglementen en protocollen een uitwerking.

Het maken van keuzes ten aanzien van die principes is deels een persoonlijke afweging, maar zou - als het goed is - ook moeten leiden tot keuzes van de raad van toezicht als geheel. In dat laatste geval kiest de raad van toezicht voor een bepaalde stijl van toezichthouden. Zo'n stijl van toezichthouden wordt aangeduid als de toezichtvisie. De principes, die ook van toepassing zijn op goed onderwijsbestuur, zijn een belangrijk element in het opstellen van onze toezichtvisie. Toegepast vanuit verschillende perspectieven, geven ze richting aan de visie en daarmee het handelen van de raad van toezicht. Tenslotte is het ons gedrag dat maakt dat principes en perspectieven tot hun recht komen.

*De raad beoogt toegevoegde waarde te hebben vanuit een drietal **perspectieven**:*

Maatschappelijk perspectief

Voor de hand ligt het maatschappelijk perspectief. De raad van toezicht weegt of het SWV de maatschappelijke opdracht waarmaakt. Het publieke belang dat het SWV dient, prevaleert boven de belangen van de organisatie zelf en de aangeslotenen.

Oprichtersperspectief

Dit perspectief is bij een SWV in enige mate complex omdat de overheid de oprichter is, de aangeslotenen zijn verplicht om deel te nemen. Daarmee is het eigenaarschap anders dan bij veel organisaties in het onderwijs. Zeker ook omdat de aangeslotenen zelf toezicht houden. Dit perspectief handelt over oprichters, maar mag in deze vertaald worden als deelnemersperspectief. De toezichthouder ziet erop toe dat het SWV bijdraagt aan het verwezenlijken van de maatschappelijke opdracht van de deelnemers.

Ouder-/leerling perspectief

Het SWV werkt eraan dat er een passende plek (vindbaar en beschikbaar) voor leerlingen is die daar een passend aanbod ontvangen. De raad van toezicht ziet erop toe dat het voor leerlingen en ouders merkbaar en meetbaar geregeld is.

De principes van de raad van toezicht¹.

Principe 1: de raad zoekt naar balans

De raad draagt bij aan de evenwichtige balans in de governance driehoek bestuur, OPR en toezicht.

Principe 2: De raad is rolbewust met werkwoorden.

De raad handelt vanuit haar rollen door te adviseren, klankborden en goed te keuren en beperkt zich daartoe. De raad houdt de verschillende rollen uit elkaar.

Principe 3: De raad dealt met belangen.

De raad (h)erkent belangen en handelt en beziet vanuit de verschillende perspectieven.

Principe 4: Diversiteit doet ertoe.

De aangeslotenen zitten QQ in de raad. Op de samenstelling zijn derhalve geen criteria van diversiteit van toepassing. De diversiteit van de dynamieken van de leden van de raad worden door de raad gerespecteerd en gebruikt.

Principe 5: Informatie volgt toezicht.

De raad is expliciet en voorspelbaar over haar informatiebehoefte en stelt vragen. De raad neemt verantwoordelijkheid als de informatie (nog) niet voldoet.

Principe 6: De raad zet intuïtie in.

De raad zorgt voor een open sfeer, waarin ruimte is vragen vanuit intuïtie stellen en indrukken te delen.

Principe 7: De raad stelt goede vragen.

De raad stelt goede vragen die zich juist verhouden tot het onderwerp. Wat, hoe, waarom en waartoe worden ingezet tot het voeren van het juiste gesprek. De raad stelt open vragen tenzij. Bij monitoring of samenvatting kan het ter verduidelijking helpen een gesloten vraag te stellen.

Principe 8: De raad doet het juiste, in juiste proporties.

De raad vertoont gedrag dat past bij de fase van interventies. De raad past dat proportioneel toe bij volgend gedrag en, indien nodig, bij sturend gedrag.

Principe 9: Integriteit staat buiten kijf.

De raad handelt vanuit persoonlijke en professionele integriteit.

¹ Bron: 'De zachte kant van governance', B&T, 2023

Principe 10: De raad houdt toezicht vanuit visie

De raad handelt vanuit een visie op toezicht die ze actief deelt. De raad evalueert het handelen in relatie tot die visie en stelt cyclisch bij waar nodig.

Gedrag

Goed bestuur en toezicht is voor een belangrijk deel niet in concrete, toetsbare en handhaafbare elementen te vatten. Een code met regels gaat pas leven als de afspraken daarin concreet zichtbaar zijn in gedrag en attitude van bestuurders en toezichthouders.

Bij SWV 30-06 gaan wij ervan uit dat leden van de RvT en het bestuur zich kwetsbaar opstellen: wij zijn openhartig en delen onze dilemma's. Wij gaan er ook van uit dat ieder zijn verantwoordelijkheid neemt en consequenties accepteert. Wij houden elkaar hierop scherp, spreken elkaar aan waar nodig, maar voeren vooral het gesprek over ons gedrag. We evalueren of ons gedrag in lijn is met onze principes en voldoende bijdraagt aan onze opdracht en die van het SWV.

Rollen van de raad van toezicht

De raad vervult een drietal rollen:

- *De rol van toezichthouder*

De raad ziet erop toe dat de strategische doelen van het SWV worden behaald. Voor ons SWV zijn dat drie hoofdoelen.

Naar inclusiever onderwijs. We hechten groot belang aan thuisnabijheid: opgroeien en onderwijs volgen in de eigen sociale omgeving. We bieden gelijke kansen voor jongeren in onze regio. Hierbij is het uitgangspunt dat een jongere op een school terecht kan waar hij het beste tot ontwikkeling kan komen. Dit is in principe een reguliere VO-school.

Doorstromen vanuit succes. Voor een succesvolle doorstroom is preventief en curatief handelen essentieel: professionele overdracht + SWV-begeleiding in/ vanuit het primair onderwijs, goede en vroegtijdige signalering en een professionele ondersteuningsstructuur. Door vroegtijdig in de schoolloopbaan aan te sluiten bij de ondersteuningsbehoefte (het eerdere succes) van de jongere, zal de jongere vanuit een succeservaring (met ondersteuning) de (school-)loopbaan vervolgen. Daarvoor wordt nauw samengewerkt met andere onderwijssectoren (PO, SBO &SO en MBO, HBO, WO).

Professionele scholen en samenwerking. Het fundament voor het passend maken van onderwijs is kwalitatief goed onderwijs met opzettelijke inclusie op al onze scholen. Binnen het samenwerkingsverband zijn we samen verantwoordelijk voor alle jongeren in de regio. Er worden heldere afspraken gemaakt over samenwerken en samen leren, waar scholen zich-in het belang van de leerling- aan committeren. Er is sprake van (dialogue over) een professionele cultuur, waarin

scholen op eigen wijze invulling mogen geven aan het beleid en tegelijkertijd aantoonbaar moeten werken aan de gezamenlijke doelstellingen.

- *De rol van klankbord en adviseur voor de bestuurder*

De raad vult de rol van klankbord en adviseur in voor de bestuurder. Daarbij respecteert de raad de taken en bevoegdheden van de bestuurder. De raad gaat ervan uit dat hij door de bestuurder steeds tijdig, volledig en naar waarheid wordt geïnformeerd over relevante ontwikkelingen binnen de stichting en over externe ontwikkelingen met (mogelijke) directe gevolgen voor de stichting (het zogenaamde “no surprise beginsel”). De raad maakt onderscheid tussen klankborden (plenair en vanuit maatschappelijk perspectief tussentijds en achteraf) en adviseren (bilateraal en vanuit deskundigheid, vooraf en tussentijds). Deze rol vervult de raad op verzoek van de bestuurder en vanuit de behoefte van raad.

- *De rol van werkgever van de bestuurder*

De raad geeft inhoud aan goed werkgeverschap voor de bestuurder. De raad vooral laat de uitvoering daarvan vooral aan de remuneratiecommissie. De raad als geheel is verantwoordelijk voor het beleid op het invullen van goed werkgeverschap op het gebied van arbeidsvoorwaarden, mogelijkheden tot scholing en ontwikkeling, invullen van de gesprekkencyclus en ophalen van relevante informatie van direct betrokkenen en ketenpartners.

Taken van de raad van toezicht

De raad van toezicht heeft krachtens de statuten van het SWV, artikel 7, lid 8, de volgende taken.

- Goedkeuring van de strategische doelen van de stichting;
- Goedkeuren van het ondersteuningsplan en de (meerjaren) begroting van het samenwerkingsverband;
- Goedkeuren van het jaarverslag van de stichting;
- Goedkeuren van het bestuursreglement;
- Goedkeuren van het reglement voor het Directeurenoverleg;
- Goedkeuren van wijzigingen van reglementen ter uitvoering van het bepaalde in de statuten;
- Goedkeuren van faillissement van de stichting en van surséance van betaling;
- Goedkeuren van wijzigingen van de statuten, fusie of splitsing van de stichting en ontbinding van de stichting waaronder begrepen bestemming van een eventueel batig saldo.

De raad vervult die taak met inachtneming van artikel 9 (taak en bevoegdheden van de raad van toezicht) uit de statuten.

Scholing en evaluatie

De raad draagt zorg voor de eigen deskundigheid en ontwikkeling middels scholing en evaluatie. Daarbij is de visie op toezicht en het toezichtkader leidend. De raad herijkt visie en kader als onderdeel van de jaarlijkse evaluatie indien nodig. De ontwikkelingen in wet- en regelgeving en op het gebied van de code goed toezicht en goed bestuur worden gevolgd en betrokken bij de evaluatie en scholing.

Evaluatie vindt jaarlijks plaats en om het jaar onder begeleiding van een externe begeleider. Het effect van het toezicht, de interne dynamiek van de raad, het functioneren van de commissies, de bijdrage van de leden en de voorzitter in het bijzonder en de relatie met de bestuurder zijn vaste onderdelen van de evaluatie. De raad betreft de bestuurder bij de evaluatie en verantwoordt zich hierover in het jaarverslag van het SWV.

De onafhankelijk voorzitter

Voor een periode van 4 jaar is een onafhankelijk voorzitter gekozen. De voorzitter voert zijn taken uit zonder stemrecht. Hij bewaakt de uitvoering van de governance van de raad met het document visie op toezicht en toezichtkader als onderlegger. De voorzitter overlegt vooraf met de bestuurder over de agenda van de vergaderingen van de raad. De voorzitter heeft als één twee leden zitting in de remuneratiecommissie. Daar waar de leden van de raad als aangeslotenen ook een ander belang dienen, is het de voorzitter die mede bewaakt dat er rolzuiver invulling wordt gegeven aan het toezicht. Het functioneren van de voorzitter is expliciet onderdeel van de jaarlijkse evaluatie van de raad.

Toezichtkader.

In het toezichtkader worden vijf aandachtsgebieden onderscheiden:

1. Opdracht van de stichting
2. Kwaliteit
3. Personeelsbeleid
4. Bedrijfsvoering
5. Governance

Per aandachtsgebied worden thema's genoemd als de accenten die de raad van toezicht in de uitoefening van het toezicht wil hanteren. Aan elk thema worden een of meer 'verwachtingen' verbonden die uitdrukken wat de raad van toezicht ten aanzien van het thema verwacht. Deze verwachting moet niet gezien worden als harde indicator (waar de bestuurder op afgerekend kan worden), maar als aanleiding voor de dialoog.

In de kolom 'Informatie' worden de bronnen genoemd via welke de commissie van toezicht zich over het thema wil laten informeren. Indien daar 'bestuursrapportage' vermeld staat dan gaat de raad van toezicht ervan uit dat het thema terugkomt in een van de regelmatige rapportages die de raad van de directeur-bestuurder ontvangt.

Aandachtsgebied	Thema's	Verwachtingen	Informatie
1. Opdracht stichting	Ondersteuningsplan.	SWV VO 3006 heeft een up-to-date ondersteuningsplan dat op basis van PDCA als ontwikkelagenda voor het samenwerkingsverband functioneert.	- Voortgang tweemaal per jaar in bestuursrapportage.
	Realisatie Inclusie manifest	De doelen uit het Inclusie manifest worden behaald	- Tweemaal per jaar in bestuursrapportage

			<ul style="list-style-type: none"> - Jaarlijks gesprek met Directeurenoverleg - Tweejaarlijks overleg OPR
	Maatschappelijke opdracht.	SWV VO 3006 vervult zijn maatschappelijke opdracht, o.a. doordat aantoonbaar onderlinge verbinding bestaan met jeugdzorg, gemeenten en andere partners.	<ul style="list-style-type: none"> - Eenmaal per jaar in bestuursrapportage.
	Samenwerking schoolbesturen.	SWV VO 3006 bevordert de samenwerking tussen de aangesloten schoolbesturen. De schoolbesturen zijn tevreden over de samenwerking	<ul style="list-style-type: none"> - Jaarlijks gesprek met Directeurenoverleg en OPR. - Tevredenheidsonderzoek
	Samenwerking maatschappelijke partners	Maatschappelijke partners zijn tevreden over de samenwerking.	<ul style="list-style-type: none"> - Tevredenheidsonderzoek
2. Kwaliteit	Kwaliteitszorg/-ambitie/-cultuur.	Kwaliteitszorg/-ambitie/-cultuur voldoen aan de normen van Inspectie. Het kwaliteitszorgsysteem maakt het mogelijk om verantwoording af te leggen over de inzet van de middelen en de kwaliteit van de ondersteuning.	<ul style="list-style-type: none"> - Eenmaal per jaar in bestuursrapportage. <i>Of op een andere wijze via het kwaliteitszorgsysteem</i> - Eenmaal per vier jaar via Inspectie. - Thema in gesprekken met OPR en MR-P.
3. Personeelsbeleid	Professionaliteit.	Personeelsleden ervaren professionele ruimte en professionele cultuur	<ul style="list-style-type: none"> - Thema in gesprekken met MR-P en schoolbezoeken.
		Het jaarlijkse professionaliserings-budget wordt voor ten minste 75% uitgeput.	<ul style="list-style-type: none"> - Eenmaal per jaar in bestuursrapportage.
	Klimaat en tevredenheid.	Medewerkerstevredenheid ligt boven de landelijke benchmark.	<ul style="list-style-type: none"> - Eenmaal per twee jaar in bestuurs-rapportage. - Thema in gesprekken met MR-P.
		% Ziekteverzuim ligt onder landelijk gemiddelde voor de sector.	<ul style="list-style-type: none"> - Tweemaal per jaar in bestuurs-rapportage.
4. Bedrijfsvoering	Financiële continuïteit.	Kengetallen (solvabiliteit, weerstandsvermogen) liggen voldoende ruim boven de Inspectienormering.	<ul style="list-style-type: none"> - Eenmaal per jaar in bestuursrapportage. - Eenmaal per jaar via accountant.

		Exploitatie verloopt conform de vastgestelde begroting.	- Tweemaal per jaar in bestuursrapportage.
		Er is een deugdelijk risicobeheersingssysteem.	- Eenmaal per twee jaar in bestuursrapportage.
		Er is sprake van een doelmatige besteding van de middelen	- Eenmaal per jaar via het jaarverslag
	Faciliteiten: huisvesting en middelen.	Huisvesting en middelen (waaronder ICT) voldoen aan daaraan te stellen normen.	- Eenmaal per twee jaar in bestuursrapportage.
5. Governance	Besturingsfilosofie.	Het overlegklimaat binnen SWV VO 3006 is transparant en open.	- Eenmaal per jaar in bestuursrapportage. - Thema in gesprekken met OPR en MR-P.
	'Good governance'.	Organisatie is transparant ingericht en gedraagt zich conform de Code Goed Toezicht. De medezeggenschap is naar behoren ingericht.	- Jaarlijkse evaluatie RvT en directeur-bestuurder. - Thema in gesprekken met OPR en MR-P.
	Integriteit.	Klachtenregeling, klokkenluidersregeling en integriteitscode zijn beschikbaar en bekend. AVG-regels worden nageleefd.	- Betrekken bij jaarlijkse evaluatie. - Klachten of incidenten per kwartaal in bestuursrapportage.

Instrumentarium en planning van de raad van toezicht (commissies en toetsingskader)

De raad komt met de bestuurder een jaaragenda voor het toezicht overeen. Daarin staan alle te voorziene onderwerpen en documenten gepland die in een jaar op de agenda van de raad thuishoren. De raad en de bestuurder stellen aan het begin van het jaar de jaarplanning vast.

Bij de uitvoering van het toezicht maakt de raad gebruik van een drietal commissies. In elke commissie hebben tenminste twee leden van de raad zitting, de raad verdeelt de commissies in onderling overleg. De commissies remuneratie, audit en onderwijs & kwaliteit bespreken onderdelen uit de jaaragenda voor de plenaire raad met de bestuurder voor en informeren de raad in de vorm van een oplegger over het onderwerp. Besluiten worden immer door de raad als geheel genomen en niet door commissies. De raad kan ervoor kiezen om een commissie mandaat te geven voor een onderdeel van haar taak. Een beschrijving van de werkwijze van elke commissie afzonderlijk is als bijlage aan dit document toegevoegd.

Reglement van de raad van toezicht

Er is een reglement voor de raad van toezicht opgesteld. Dat is als bijlage bij dit document beschikbaar en wordt tweejaarlijks opnieuw vastgesteld door de raad.